

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2019-03-25

Omarbetad: 2023-05-29

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn: STARTA Frysskydd

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Rekommenderad användning: Anti-frysmedel

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatabladet

Leverantör

Företag: Hagmans Nordic AB
Adress: Box 112
Postnr: 511 10
Ort: Fritsla
Land: SVERIGE
E-post: info@hagmansnordic.com
Telefon: +46(0)320-18900
Hemsida: www.hagmans.com

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

112 - begär Giftinformation.

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

CLP-klassificering: Flam. Liq. 2;H225
Eye Irrit. 2;H319
STOT SE 3;H336

Allvarligaste skadliga effekterna: Mycket brandfarlig vätska och ånga. Orsakar allvarlig ögonirritation. Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2019-03-25

Omarbetad: 2023-05-29

2.2 Märkningsuppgifter

Piktogram

Signalord:

Fara

Innehåller

Ämne:

propan-2-ol;

Faroangivelser

H225

Mycket brandfarlig vätska och ånga.

H319

Orsakar allvarlig ögonirritation.

H336

Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Skyddsangivelser

P102

Förvaras oåtkomligt för barn.

P210

Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor.
Rökning förbjuden.

P243

Vidta åtgärder mot statisk elektricitet.

P280

Använd skyddshandskar/ögonskydd.

P305+351+338

VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.

P303+361+353

VID HUDKONTAKT (även håret): Ta omedelbart av alla nedstänkta kläder. Skölj huden med vatten [eller duscha].

2.3 Andra faror

Produkten innehåller inte PBT- eller vPvB-ämnena.

Hormonstörande egenskaper: Inga kända.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2 Blandningar

Ämne	CAS-nr./ EG-nr./ REACH reg. nr.	Koncentration	Noteringar	CLP-klassificering
etanol	64-17-5 200-578-6 01-2119457610-43	70 - 80 %		Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 C ≥ 50%: Eye Irrit. 2;H319
propan-2-ol	67-63-0 200-661-7 01-2119457558-25	15 - 25 %		Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336
Hydrocarbons, C11-C14, isoalkanes, cyclics, <2% aromatics	927-285-2 01-2119480162-45	1 - 3 %		Asp. Tox. 1;H304 EUH066
metyletylketon (Butanon)	78-93-3 201-159-0 01-2119457290-43	< 1 %		Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336 EUH066

Se avsnitt 16 för kompletta texter i H- / EUH-fraser.

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2019-03-25

Omarbetad: 2023-05-29

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Inhalation:	Vid olycksfall via inandning, flytta den drabbade till frisk luft och låt vila.
Förtäring:	Skölj munnen noga och drick 1-2 glas vatten i små klunkar. Framkalla ej kräkning.
Hudkontakt:	Tvätta huden med vatten. Ta av nedstänkta kläder.
Ögonkontakt:	Spola ögat med mjuk vattenstråle från spolansordning, rent dricksglas eller liknande tills irritationen upphör. Sök läkare om symptomen kvarstår. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.
Allmänt:	Sök läkare i händelse av bestående obehag. Vid kontakt med läkare, visa säkerhetsdatablad eller etikett.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Irriterande för ögonen. Orsakar en brännande känsla och tårbildning. Kan ge huvudvärk, illamående, trötthet, yrsel och försämrade reaktionsförmåga. Avfettar och torkar ut huden. Upprepad exponering kan orsaka torr och sprucken hud.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Behandlas symtomatiskt.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Lämpliga släckmedel:	Släck med pulver, skum, koldioxid eller vattendimma.
Olämpliga släckmedel:	Använd inte vattenstråle då det kan sprida branden.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Mycket brandfarligt. Kan i händelse av eldsvåda orsaka skadliga rökgas som innehåller kolmonoxid. Explosiva blandningar kan bildas med luft i samband med uppvärmning/exponering för brand.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Om det föreligger risk att exponeras för ånga och rökgas ska slutan andningsapparat användas. Avlägsna behållare från det farliga området om så kan ske utan risk. Undvik inandning av ångor och rökgas - sök frisk luft. Skicka förorenat släckvatten till destruktion.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

För annan personal än räddningspersonal:	Håll överflödiga personer på avstånd. Vid läckage, avlägsna alla antändningskällor. Vidtag förebyggande åtgärder mot statisk elektricitet. Använd gnistfria verktyg och explosionssäker utrustning. Undvik kontakt med huden och ögonen. Bär skyddsglasögon vid risk för stänk i ögonen.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Undvik att låta spill nå avlopp och/eller ytvatten.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Håll överflödiga personer på avstånd. Tillse god ventilation. Ångor kan bilda explosiva gasblandningar med luft. Avgränsa och absorbera spill med sand eller annat absorberande icke brännbart material. Placera i lämpliga avfallsbehållare. Mindre spill torkas upp med en fuktig trasa.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se avsnitt 8 för typ av skyddsutrustning. Se avsnitt 13 för mer information om avfallshantering.

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2019-03-25

Omarbetad: 2023-05-29

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Skyddsåtgärder för säker hantering

Arbeta med effektiv processventilation (t.ex. punktutsug). Undvik kontakt med huden och ögonen. Ät, drick och rök inte under pågående arbete. Torka upp spill och stänk med en trasa. Rökning och öppen eld förbjudet. Undvik uppvärmning och kontakt med antändningskällor. Vidtag förebyggande åtgärder mot statisk elektricitet. Använd gnistfria verktyg och explosionssäker utrustning.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Produkten skall förvaras säkert, oåtkomligt för barn och avskilt från livsmedel, djurfoder, mediciner etc. Förvaras på väl ventilerad plats. Förvaras svalt. Förvaras i väl tillsluten originalförpackning. Får ej förvaras tillsammans med följande: Starka syror/ Baser/ Starkt oxidationsmedel. Reduktionsmedel.

Lagras som brandfarlig vätska. Produkten tillhör klass 1 (Brandfarliga vätskor).

7.3 Specifik slutanvändning

Inga speciella användningsområden utöver de användningsområden som anges i 1.2.

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

Gräns för exponering i arbetet

Ämnesnamn	Tidsperiod	ppm	mg/m ³	Fiber/cm ³	Kommentar	Anm
etanol	KGV	1000	1900			V
etanol	NGV	500	1000			
propan-2-ol	KGV	250	600			V
propan-2-ol	NGV	150	350			
Hydrocarbons, C11-C14, isoalkanes, cyclics, <2% aromatics	NGV	50	300		36	H
Hydrocarbons, C11-C14, isoalkanes, cyclics, <2% aromatics	KGV	100	600		36	H, V

H = Ämnet kan lätt upptas genom huden.

V = Vägledande korttidsgränsvärde

KGV = Korttidsvärde

NGV = Nivågränsvärde

8.2 Begränsning av exponeringen

Begränsning av exponeringen: Sörj för god ventilation. Undvik inandning av gas/ånga/dimma. Undvik kontakt med huden och ögonen. Tvätta händerna före raster, före toalettbesök och efter avslutat arbete. Ät, drick och rök inte under pågående arbete.

Personlig skyddsutrustning, skyddsglasögon/ansiktsskydd: Bär skyddsglasögon vid risk för damm i ögonen.

Personlig skyddsutrustning, hudskydd: Använd lämpliga skyddskläder.

Personskyddsutrustning, handskar: Vid direkt hudkontakt ska skyddshandskar användas. Typ av material: Butylgummi. Neoprengummi.

Personlig skyddsutrustning, andningsskydd: Använd andningsskydd vid otillräcklig ventilation.

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2019-03-25

Omarbetad: 2023-05-29

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Parameter	Värde/enhet
Fysikaliskt tillstånd	Vätska
Färg	Färglös
Lukt	Alkohol
Löslighet	Organiska lösningsmedel. Vatten.

Parameter	Värde/enhet	Anmärkningar
Lukttröskel	Data saknas	
Smältpunkt	Data saknas	
fryspunkt	< -20 °C	
Kokpunkt eller initial kokpunkt och kokpunktsintervall	~ 80	
Brandfarlighet		Mycket brandfarlig vätska och ånga.
Brännbarhetsgräns	Data saknas	
Nedre och övre explosionsgräns	Data saknas	
Flampunkt	17 °C	
Självantändningstemperatur	Data saknas	
Sönderdelningstemperatur	Data saknas	
pH (brukslösning)	Data saknas	
pH (koncentrerad)	Data saknas	
Kinematisk viskositet	Data saknas	
Viskositet	Data saknas	
Fördelningskoefficient n-oktanol/vatten (loggvärde)	Data saknas	
Ångtryck	Data saknas	
Densitet	Data saknas	
relativ densitet	0,789 - 0,791	
Relativ ångdensitet	Data saknas	
Relativ densitet (sat. luft)	Data saknas	
Partikelegenskaper		Ej tillämpligt

9.2 Annan information

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Inte reaktiv under normala användningsförhållanden.

10.2 Kemisk stabilitet

Produkten är stabil förutsatt att den används i enlighet med leverantörens anvisningar.

10.3 Risken för farliga reaktioner

Ångor kan bilda explosiva gasblandningar med luft. Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Rökning förbjuden.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Undvik uppvärmning, gnistor och öppen eld.

10.5 Oförenliga material

Undvik kontakt med oxiderande ämnen. Reduktionsmedel. Starka syror/ Starka baser.

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2019-03-25

Omarbetad: 2023-05-29

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Inga kända vid normal hantering. Vid brand avges koloxider och kväveoxider.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om faroklasser enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Akut oral toxicitet:	Baserat på befintlig data anses inte klassifikationskriterierna ha uppfyllts.
Akut dermal toxicitet:	Vid långvarig kontakt kan produkten torka ut huden.
Akut inhalationstoxicitet:	Baserat på befintlig data anses inte klassifikationskriterierna ha uppfyllts.
Frätskada/irritation på huden:	Baserat på befintlig data anses inte klassifikationskriterierna ha uppfyllts. Avfettar och torkar ut huden. Upprepad exponering kan orsaka torr och sprucken hud.
Allvarlig ögonskada/ögonirritation:	Orsakar allvarlig ögonirritation.
Andningssensibilisering eller hudsensibilisering:	Baserat på befintlig data anses inte klassifikationskriterierna ha uppfyllts.
Mutagenitet i könsceller:	Baserat på befintlig data anses inte klassifikationskriterierna ha uppfyllts.
Cancerframkallande:	Baserat på befintlig data anses inte klassifikationskriterierna ha uppfyllts.
Reproduktionstoxicitet:	Baserat på befintlig data anses inte klassifikationskriterierna ha uppfyllts.
Enstaka STOT-exponering:	Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.
Upprepad STOT-exponering:	Baserat på befintlig data anses inte klassifikationskriterierna ha uppfyllts.
Fara vid aspiration:	Baserat på befintlig data anses inte klassifikationskriterierna ha uppfyllts.

11.2 Information om andra faror

Hormonstörande egenskaper:	Ingående ämnen har inga hormonstörande egenskaper när det gäller icke-målorganismer eftersom de inte uppfyller kriterierna i avsnitt B i förordning (EU) 2017/2100.

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Baserat på befintlig data anses inte klassifikationskriterierna ha uppfyllts.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Lätt biologiskt nedbrytbart.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Förväntas inte att lagras i biomassa.

12.4 Rörlighet i jord

Produkten innehåller minst ett ämne som är vattenlösligt. Kan spridas i miljön. Avdunstar delvis från vatten och mark.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Produkten innehåller inte PBT- eller vPvB-ämnena.

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2019-03-25

Omarbetad: 2023-05-29

12.6 Hormonstörande egenskaper

Ingående ämnen har inga hormonstörande egenskaper när det gäller icke-målorganismer eftersom de inte uppfyller kriterierna i avsnitt B i förordning (EU) 2017/2100.

12.7 Andra skadliga effekter

Inga kända.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Brandfarligt Om denna produkt blir ett avfall i det tillstånd som den levererats uppfyller den kriterierna för farligt avfall (direktiv 2008/98/EU). Samla upp spill och avfall i slutna och täta behållare för avfallshantering på lokal återvinningsstation för farligt avfall.

Avfallskategori: 16 01 14* Fryspunktsnedsättande vätskor som innehåller farliga ämnen
15 01 10* Förpackningar som innehåller rester av eller som är förorenade av farliga ämnen

AVSNITT 14: Transportinformation

Landtransport (ADR/RID)

14.1 UN-nummer eller id-nummer:	1987	14.4 Förpackningsgrupp:	II
14.2 Officiell transportbenämning:	ALKOHOLER, N.O.S.	14.5 Miljöfaror:	Produkten skall inte märkas som miljöfarlig (symbol: fisk och träd).
14.3 Faroklass för transport:	3		
Risketikett(er):	3		
Farlighetsnummer:	33	Tunnelkategori :	D/E

Transport på inrikes vattenvägar (ADN)

14.1 UN-nummer eller id-nummer:	1987	14.4 Förpackningsgrupp:	II
14.2 Officiell transportbenämning:	ALCOHOLS, N.O.S.	14.5 Miljöfaror:	Produkten skall inte märkas som miljöfarlig (symbol: fisk och träd).
14.3 Faroklass för transport:	3		
Risketikett(er):	3		
Transport i tankfartyg:			

Havstransport (IMDG)

14.1 UN-nummer eller id-nummer:	1987	14.4 Förpackningsgrupp:	II
14.2 Officiell transportbenämning:	ALCOHOLS, N.O.S.	14.5 Miljöfaror:	Produkten är inte Marine Pollutant (MP)
14.3 Faroklass för transport:	3	Namn på det/de miljöfarliga ämnena:	
Risketikett(er):	3		
EmS:	F-E, S-D	IMDG Code segregation group:	- Ingen -

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2019-03-25

Omarbetad: 2023-05-29

Lufttransport (ICAO-TI / IATA-DGR)

14.1 UN-nummer eller id-nummer:	1987	14.4 Förpackningsgrupp:	II
14.2 Officiell transportbenämning:	ALCOHOLS, N.O.S.	14.5 Miljöfaror:	Produkten skall inte märkas som miljöfarlig (symbol: fisk och träd).
14.3 Faroklass för transport:	3		
Risiketikett(er):	3		

14.6 Särskilda skyddsåtgärder

14.7 Bulktransport till sjöss enligt IMO:s instrument

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Produkt registreringsnummer:	430801-1
Speciella villkor:	Produkten tillhör klass 1 (Brandfarliga vätskor).

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Övrig information:	Kemikaliesäkerhetsvärdering har inte utförts.

AVSNITT 16: Annan information

Övrig information:	Detta säkerhetsdatablad har utarbetats för och gäller uteslutande för denna produkt. Det baseras på vår aktuella kunskap samt den information som leverantören har lämnat om produkten vid tidpunkten för utarbetandet. Säkerhetsdatabladet uppfyller gällande lagar om utarbetande av säkerhetsdatablad i enlighet med 1907/2006/EC (REACH) inkluderat efterföljande ändringar.

Återförsäljarens anteckningar:	Ändringar är gjorda under punkt: 1-16.

Faroangivelser

H225	Mycket brandfarlig vätska och ånga.
H304	Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.
H319	Orsakar allvarlig ögonirritation.
H336	Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Kompletterande faroinformation

EUH066	Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

Land:	SE